



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Evy Pechové a soudců Mgr. Milana Taubera a Mgr. Martin Weissové ve věci

žalobce: **Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava**
sídlem 17. listopadu 15/2172, Ostrava

proti

žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 427/16, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 4. 2015, č. j. MSP-34/2015-OSD-ZN/7

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 4. 2015, č. j. MSP-34/2015-OSD-ZN/7, a ze dne 10. 3. 2015, č. j. MSP-34/2015/OSD-ZN/3, se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení 3 000 Kč.

Odůvodnění:

I.
Základ sporu

1. Dne 2. 3. 2015 obdržel žalovaný žádost žalobce o nahlédnutí do spisů, které byly vedeny v řízeních, v nichž se rozhodovalo o zřízení znaleckých ústavů žalobce. Přípisem ze dne 10. 3. 2015, č. j. MSP-34/2015/OSD-ZN/3, žalovaný žalobci oznámil, že nahlédnutí do spisu nelze umožnit, jelikož předmětná řízení byla v souladu s tehdejšími právními předpisy, jakož i judikaturou Ústavního soudu, vedena mimo režim správního řízení dle správního řádu z roku 1967, pročež v daném případě nelze aplikovat § 38 správního řádu z roku 2004.
2. Dne 8. 4. 2015 obdržel žalovaný přípis žalobce, označený jako „Odvolání proti rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ČR ze dne 10. 3. 2015, čj. MSP-34/2015/OSD-ZN/3“. Žalobou napadeným přípisem (rozhodnutím) bylo žalobci sděleno, že vzhledem k systematické interpretaci § 177 odst. 2 a § 154 správního řádu je třeba ustanovení § 38 správního řádu považovat za institut, jenž se vztahuje toliko na správní řízení vedená ve smyslu § 9 správního řádu, resp. dříve ve smyslu § 1 odst. 1 a 2 správního řádu z roku 1967. Jelikož se v řízeních o zápisu předmětných znaleckých ústavů do seznamu ústavů a jiných pracovišť podle § 21 odst. 3 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění účinném v době řízení, nepostupovalo dle správního řádu z roku 1967, nýbrž výlučně podle zákona o znalcích a tlumočnících, nelze § 38 správního řádu v daném případě aplikovat, tj. nelze podle § 38 odst. 1 správního řádu umožnit účastníkovi řízení nahlédnout do spisu. Proto žalovaný setrval na svém stanovisku z předchozího přípisu.

II.
Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

3. Žalobce v podané žalobě namítá, že napadené rozhodnutí je nicotné, neboť je nevydal ministr spravedlnosti, ale odbor státního dohledu Ministerstva spravedlnosti, tedy absolutně věcně nepřislusný správní orgán.
4. Dále žalobce namítá nesprávné posouzení jeho žádosti o nahlížení do spisu, přitom poukazuje na zákonné ustanovení § 38 odst. 1 správního řádu, z něhož plyne, že nahlížení do spisu a procesní práva s ním spojená jsou jednou ze základních podmínek pro výkon práva účastníka řízení. Časové hledisko podání žádosti podle § 38 odst. 2 správního řádu nemůže být vnímáno jako překážka realizace práva nahlédnout do spisu. Toto právo není žádným způsobem časově omezeno. S odkazem na judikaturu Ústavního soudu proto žalobce přístup žalovaného pokládá za přepjatě formalistický.
5. Žalobce navrhuje zrušení žalobou napadeného rozhodnutí.
6. Ve vyjádření k obsahu žaloby žalovaný uvádí, že nebylo možno v posuzované věci postupovat podle § 38 správního řádu, tedy ani nebylo možné vydat podle odst. 5 tohoto usnesení o odepření možnosti do spisu nahlédnout. Pokud tedy žalobce své podání ze dne 8. 4. 2015 formálně označil jako „odvolání“, žalovaný toto podání postupem podle § 37 odst. 1 správního řádu posoudil podle jeho skutečného obsahu, přičemž vyhodnotil, že se jedná ve smyslu § 175 správního řádu o stížnost, jejíž důvodnost prošetřuje též orgán, který předmětné řízení vede, resp. vedl. Žalobcem napadený přípis tak materiálně není rozhodnutím o odvolání, jak žalobce presumuje, tedy nelze jej považovat za nicotný.
7. Pro posouzení věci považuje žalovaný za rozhodující, že řízení o zápisu předmětných znaleckých ústavů nebylo správním řízením podle správního řádu z roku 1967, tedy

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

správní řízení vůbec neproběhlo. Žalovaný setrvává na svých závěrech vyjádřených v přípisech žalobci.

8. Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby.
9. V následné replice žalobce rozebírá § 38 správního řádu, trvá na svých žalobních důvodech a shrnuje, že žalovaný zasáhl do jeho práva na spravedlivý proces.

III.

Posouzení žaloby

10. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
11. Soud rozhodl bez jednání, protože pro takový postup byly splněny podmínky § 76 odst. 1 s. ř. s.
12. Žaloba je důvodná.
13. Předně bylo třeba, aby se soud zabýval povahou přípisů žalovaného adresovaných žalobci, tedy aby posoudil, zda je možné považovat je za rozhodnutí podle § 65 s. ř. s.
14. Na tuto otázku již podala odpověď judikatura správních soudů, podle níž rozhodnutí ve věci nahlížení do správních spisů v době, kdy žádné správní řízení neprobíhá, podléhá soudnímu přezkumu na základě žaloby dle § 65 a násl. s. ř. s. (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, č. j. 5 Afs 33/2009-43, č. 2232/2011 Sb. NSS, rozsudek téhož ze dne 29. 7. 2011, č. j. 8 As 81/2010-63, či rozsudek téhož ze dne 23. 8. 2017, č. j. 9 As 109/2017-37, č. 3630/2017 Sb. NSS).
15. Byť přípis žalovaného ze dne 10. 3. 2015, č. j. MSP-34/2015/OSD-ZN/3, není formálně označen jako rozhodnutí, jedná se o jasnou vrchnostenskou negativní reakci na žádost žalobce podanou dne 2. 3. 2015 o nahlédnutí do spisů, ve kterých se rozhodovalo o zřízení znaleckých ústavů Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava. Z přípisu žalovaného se totiž podává, že „nelze ... nahlížení do spisu umožnit“. Materiálně se tak jedná o rozhodnutí o žádosti žalobce o nahlížení do spisu.
16. Obdobné platí i v případě přípisu ze dne 17. 4. 2015, č. j. MSP-34/2015-OSD-ZN/7, reagujícího na odvolání žalobce proti předchozímu přípisu – rozhodnutí. Je zde uvedeno, že „*Ministerstvo spravedlnosti České republiky setrvává na svém stanovisku ze dne 10. 3. 2015*“. I v tomto případě se jedná o jasnou vrchnostenskou negativní reakci na odvolání žalobce, a proto jde materiálně o rozhodnutí. Pro úplnost soud dodává, že v rozporu s tím, co tvrdí žalovaný ve svém vyjádření k žalobě, není z obsahu přípisu ze dne 17. 4. 2015, č. j. MSP-34/2015-OSD-ZN/7, vůbec patrné, že by žalovaný posoudil odvolání žalobce jako stížnost podle § 175 správního řádu.
17. Lze shrnout, že nic nebrání tomu, aby žalobou napadené rozhodnutí (t. j. přípis ze dne 17. 4. 2015, č. j. MSP-34/2015-OSD-ZN/7) podléhalo soudnímu přezkumu v režimu § 65 a násl. s. ř. s.
18. Dále bylo třeba vypořádat se s námitkou nicotnosti napadeného rozhodnutí. Ačkoli žalobce své podání doručené žalovanému dne 8. 4. 2015 označil jako „odvolání“, jednalo se o rozklad, neboť podle § 152 odst. 1 správního řádu *proti rozhodnutí, které vydal ústřední*

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

správní úřad, ministr nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu v prvním stupni, lze podat rozklad. Podle odst. 2 o rozkladu rozhoduje ministr nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu. Není sporné, že žalobou napadené rozhodnutí nevydal ministr spravedlnosti, ale odbor státního dohledu Ministerstva spravedlnosti. Nejde tu o však o nepřislušnost věcnou, jak tvrdí žalobce, k níž by soud musel přihlédnout z úřední povinnosti, a která by způsobila nicotnost rozhodnutí, ale o nepřislušnost funkční, která je vadou, jež způsobuje nezákonnost výsledného aktu (shodně rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 9. 1998, č. j. 6 A 202/95-40, č. 410/1999 SJS). Byl tak naplněn důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.

19. Pokud jde o námitku nesprávného právního posouzení věci, dospěl soud k závěru, že nelze, jak učinil žalovaný, ustát u tvrzení, že podle právní úpravy účinné v roce 2002, kteréhož období se žádost o nahlížení do spisu týká, se ve věci zápisu do seznamu znaleckých ústavů nevedlo správní řízení. Na takové případy totiž pamatuje § 180 odst. 2 správního řádu z roku 2004, dle něhož *pro případ, že podle dosavadních právních předpisů postupují správní orgány v řízení, jehož cílem není vydání rozhodnutí, aniž tyto předpisy řízení v celém rozsahu upravují, postupují v otázkách, jejichž řešení je nezbytné a které nelze podle těchto předpisů řešit, podle části čtvrté tohoto zákona. Z části čtvrté správního řádu z roku 2004, konkrétně z § 154, pak vyplývá, že § 38 správního řádu se použije přiměřeně. Toto přiměřené použití § 38 správního řádu je třeba dle názoru soudu vykládat tak, že v případech, v kterých existuje spisová dokumentace, je třeba žádost o nahlížení do spisu posoudit prizmatem § 38 a nahlížení do spisu oprávněnému žadateli umožnit, v opačném případě vydat usnesení o odepření nahlížení do spisu.*

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

20. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a proto podle § 76 odst. 1 písm. c) a § 78 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí zrušil. Soud zrušil i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podle § 78 odst. 3 s. ř. s., neboť na posouzení stěžejní otázky, zda žalobci svědčí právo nahlížení do spisu podle § 38 správního řádu z roku 2004, žalovaným dosud nedošlo, neboť toto ustanovení nesprávně odmítal aplikovat. Soud věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž jsou správní orgány vázány právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
21. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Výše nákladů řízení o žalobě sestává ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den

lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 29. března 2019

JUDr. Eva Pechová v.r.
předsedkyně senátu